

Prof.dr.sc.Daniela Malnar
Prof.dr.sc.Radivoje Radić
Prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag
Prof.dr.sc.Andre Govaert
Mihael Vlaović

NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE
ZAGREB

**ZAVRŠNO IZVJEŠĆE STRUČNOGA POVJERENSTVA O VREDNOVANJU
ZDRAVSTVENOGA VELEUČILIŠTA U ZAGREBU**

Nacionalno je vijeće za visoko obrazovanje (NVVO) na svojoj 60. sjednici, održanoj 8. travnja 2009. godine, na temelju članka 7., stavka 1. i stavka 2 točke 6. te članaka 16., 17., 18. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07) i na temelju Pravilnika o mjerilima i kriterijima za vrednovanje kvalitete i učinkovitosti visokih učilišta (NN br. 39/05) donijelo zaključak o imenovanju Stručnoga povjerenstva za vrednovanje Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu u sastavu:

1. prof.dr.sc. Daniela Malnar (Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci), predsjednik povjerenstva
2. prof.dr.sc. Radivoje Radić (Medicinski fakultet Sveučilišta u Osijeku)
3. prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag (Sveučilište u Heidelbergu)
4. prof.dr.sc.Andre Govaert (Visoka katolička škola Gent, Belgija)
5. Mihael Vlaović, student Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku.

Povjerenstvo je u skladu s postupkom vrednovanja proučilo samoanalizu i tablice uz samoanalizu Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu te je 29. svibnja 2009. godine vrednovalo spomenuto veleučilište. Tijekom vrednovanja su održani sastanci s članovima uprave, članovima radne grupe za izradu samoanalize, čelnicima i

predstavnicima pojedinih organizacijskih jedinica, nastavnicima i studentima Zdravstvenoga veleučilišta. Na taj je način Stručno povjerenstvo dobilo uvid u djelatnost spomenutoga veleučilišta i u njegove uvjete rada.

Na temelju izvršenih uvida, razgovora i dodatnih konzultacija, Povjerenstvo donosi sljedeće izvješće:

1. Ostvarivanje misije, dokumentacija i funkcionalnost ustroja ustanove

Zdravstveno je veleučilište osnovano u Zagrebu 1966. godine pod nazivom Visoka škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare. Prvi su studiji bili: studij bolničkih i dispanzersko – patronažnih medicinskih sestara te studij radioloških, sanitarnih i laboratorijskih tehničara. Studiji su bili organizirani kao dvogodišnji studiji.

Danas se na Zdravstvenom veleučilištu izvodi 6 trogodišnjih stručnih studija i četiri specijalistička diplomatska stručna studija.

Povjerenstvo je tijekom posjeta utvrdilo kako je Zdravstveno veleučilište logično i funkcionalno ustrojeno. Posjeduje Statut i ima sve valjane dopusnice za studije koje izvodi. Ima i ostale pravilnike kojima uređuje ustroj i djelatnost (Pravilnik o ustroju veleučilišta, Pravilnik o studiju, Pravilnika o radu Stručnoga vijeća). Povjerenstvo je steklo dojam da je uprava zabrinuta za budućnost ustanove i iako radi na aktivnom planu za budući razvoj, on se još ne nadzire.

Preporuke:

Potrebno je iscrpnije pristupiti izradi dokumenta o strategiji razvoja ustanove i odrediti prioritete u razvoju samoga Zdravstvenoga veleučilišta. Prvi je korak u upravljanju kvalitetom visokoga učilišta određivanje njegovih ciljeva.

Kasnije se provjeravanje rezultata podrazumijeva samo po sebi. Predloženo je korištenje okvira za kvalitetu (misija, vizija, strateških ciljeva, operativnih ciljeva, akcijskih planova) na različitim razinama učilišta. Potrebni su konkretni planovi.

2. Studijski programi, organizacija studija i ishodi

Zdravstveno veleučilište u Zagrebu izvodi sljedeće stručne studijske programe:

- studij fizioterapije
- studij laboratorijske medicine
- studij radne terapije
- studij radiološke tehnologije
- studij sanitarnoga inženjerstva
- studij sestrinstva

Izvode se i sljedeći specijalistički diplomski stručni studijski programi:

- fizioterapija
- javno zdravstvo
- menadžment u sestrinstvu
- sanitarno inženjerstvo

Uvjeti su za upis studenata jasno određeni. Upisne kvote nisu primjerene niti prostoru kojim Zdravstveno veleučilište raspolaže niti zaposlenom nastavnom osoblju. Vidljivo je to na izvanrednom studiju sestrinstva. Iako u samoanalizi nisu navedeni podaci o ovom studiju, iz razgovora smo s prodekanicom za nastavu saznali kako se svake dvije godine upisuje 300 studenata.

Povjerenstvo je steklo dojam kako vizija razvoja izvanrednoga studija sestrinstva nije jasno određena. Uzmemo li u obzir potrebe tržišta rada, upisne su kvote na stručnim specijalističkim studijima prevelike. Zdravstveno veleučilište tiska brošure za buduće studente i obavještava ih o sustavu studiranja i o studentskim obvezama. Populacija studenata na razredbenom ispitu nije homogena; uz pristupnike iz strukovnih škola, na razredbeni se ispit javljaju i pristupnici iz gimnazija i drugih srednjih škola. Interes za upis je dobar iako se napominje da se on iz godine u godinu smanjuje.

Veličine su grupa za predavanja, seminare i vježbe u skladu s kriterijima Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje. Prolaznost je na studijima Zdravstvenoga veleučilišta općenito zadovoljavajuća. Postoje razlike u prolaznosti na različitim studijskim grupama, primjerice, na stručnom je studiju sanitarnoga inženjerstva prolaznost 25%, a na ostalim je studijima bolja. Najbolja je prolaznost na stručnom

studiju sestrinstva i na stručnom studiju fizioterapije (80%). Iz priloženih podataka Stručno povjerenstvo nije moglo zaključiti koliki je prosjek studiranja na pojedinim studijskim programima, a to je važan pokazatelj uspješnosti studijskoga programa.

Na petoj je stranici samoanalize spomenut plan osnivanja pet novih stručnih specijalističkih studija te specijalističkoga stručnoga studija primaljstva. Preporuka je EU poseban stručni studij primaljstva budući da zanimanje primalja mora biti odvojeno od studija sestrinstva, a nikako nadogradnja na njega.

Preporuke:

Treba smanjiti kvote na izvanrednom stručnom studiju sestrinstva, prilagoditi taj studij resursima (prostoru i osoblju) kojima raspolaže spomenuto veleučilište.

Budući da na tržištu rada postoji potreba za primaljama, treba osnovati studij primaljstva, naravno najprije stručni pa tek onda specijalistički.

Razvoj bi studijskih programa trebao biti u skladu s potrebama društva.

Treba pokazati da su ishodi učenja u skladu s okvirom Europskoga prostora obrazovanja i smanjiti broj stručnih programa.

3. Studenti i studiranje

Povjerenstvo je održalo sastanak sa studentima. Sudjelovalo je 20 – ak studenata stručnih studija. Studenti su istaknuli kako s nastavnicima ostvaruju veoma dobru suradnju (nastavnici su uvijek na raspolaganju, studenti im se mogu obratiti i izvan vremena u kojemu održavaju konzultacije, mailom, telefonom i mobitelom). Studenti naglašavaju prednost plaćanja školarine u dijelovima. Uvidjeli smo kako studenti nisu potpuno upoznati sa svojim pravima te kako odjel za studentska pitanja ne funkcionira. Studenti su pokazali veliku motiviranost za studiranje i daljnje školovanje.

Osnovni je studentski zahtjev kvalitetnija organizacija studentske prehrane (ističu kako u zgradi veleučilišta nemaju prostor gdje mogu u kratkom roku „konzumirati hranu ili piće“, navode kako "nemaju dovoljno vremena u pauzi da odu po marendu"). U ostalim nastavnim „bazama“ (KB Dubrava ili KBC Rebro) nemaju taj problem.

Preporuke:**Raditi na studentskom standardu.****Održavati dobro mentorstvo i dobre kontakte sa studentima.****4. Nastavnici i nastava**

Organizacija je nastave na Zdravstvenom veleučilištu na stručnih i specijalističkim stručnim studijima klasična, predmetna. Studenti nisu imali primjedbe ili prigovore na nastavnike i nastavni proces, ali je Stručno povjerenstvo imalo primjedb u na odvijanje nastave. Naime, nismo bili u mogućnosti prisustvovati nastavi jer se ona jednostavno nije održavala u predviđeno vrijeme, sukladno rasporedu. Opravdanje „kraj akademske godine“ nikako ne može biti zadovoljavajuće. Prazne predavaonice daju naslutiti kako je odvijanje nastave upitno tijekom cijele akademske godine. Obilazak je nastave (vježbi) u KB Dubrava, kao najvećoj nastavnoj bazi Zdravstvenoga veleučilišta, ostavio vrlo pozitivan dojam. Vježbe se odvijaju u malim grupama. Pokazalo se da su na visokoj razini, zasnovane na kompetencijama, vrlo dobro organizirane i s izvrsnim nadzorom. Zamijećena je odlična suradnja s osobljem bolnice. Zbog nedostatka vremena, nismo bili u mogućnosti obići i druge nastavne baze.

Provjera se znanja vrši pismeno i usmeno. Na pojedinim je kolegijima uveden i praktični način ispitivanja. Studenti su na početku akademske godine obaviješteni o točnim datumima polaganja ispita. U jednoj akademskoj godini student može četiri puta polagati ispit, s tim da se četvrti put ispit polaže ispred povjerenstvom od tri člana.

Podaci iz samoanalize govore kako u nastavi na Zdravstvenom veleučilištu sudjeluju 642 nastavnika i suradnika (202 zaposlena na neodređeno vrijeme i 442 vanjska suradnika).

Iz priloženih se podataka nije moglo vidjeti stvarno nastavno opterećenje, budući da broj zaposlenih nastavnika nije prikazan kao ekvivalent punoga radnog vremena (FTE) i kako nije vidljiv broj studenata upisan na izvanredne studijske programe.

Na temelju sastanka sa svim nastavnicima i suradnicima, zaključujemo kako se neki nastavnici trude primjenjivati suvremene metode u nastavi te se stručno i pedagoški usavršavaju.

Iako prilično opterećeni nastavom, nastavnici su zadovoljni uvjetima rada na Zdravstvenom veleučilištu, no dali su primjedbu na položaj svojih profesija unutar hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja.

Mrežne su stranice pojedinih nastavnika i predmeta Zdravstvenoga veleučilišta manjkave.

Preporuke:

Napraviti plan pedagoškoga i stručnoga usavršavanja i napredovanja nastavnika (interni i vanjski profesionalni plan).

Studiji, kolegiji, nastava i ispiti moraju biti utemeljeni na kompetencijama u skladu s predloženim ishodima učenja.

Poticati nove metode podučavanja i učenja.

Uspostaviti povjerenstvo za nadzor i poboljšanje kvalitete nastave.

Poraditi na kvalitetnijim internetskim stranicama nastavnika.

5. Znanstvene i stručne aktivnosti

Po opsegu se i kvaliteti znanstvene i stručne djelatnosti, Zdravstveno veleučilište ističe u odnosu na druge istovjetne ustanove u zemlji. No, valja imati na umu kako su djelatnici uglavnom vanjski suradnici koji djeluju kao suradnici u nastavi i njihova je uloga izvođenje kvalitetne nastave. Nastavno je opterećenje prilično veliko. Od ukupno 642 nastavnika i vanjska suradnika, 58 ih je registrirano u upisu znanstvenika MZOŠ - a, a 32 ima namjeru završiti doktorski studij.

U samoanalizi je Zdravstvenoga veleučilišta navedeno kako se u proteklom razdoblju na veleučilištu izvodio jedan stručni projekt, koji je trajao godinu dana i dva znanstvena projekta koje je financiralo MZOŠ-a. Nastavnici Zdravstvenoga veleučilišta obavljaju znanstvene i stručne radove u časopisima i publikacijama u Hrvatskoj i u inozemstvu, uglavnom iz polja medicine i područja društvenih znanosti. U posljednjih su pet godina objavljena ukupno 22 znanstvena rada te 13 stručnih radova citiranih u CC časopisima i 39 radova u ostalim časopisima. Iako je znanstvena produktivnost još uvijek niska, u cilju je povećavanja znanstvenih publikacija na Zdravstvenom veleučilištu uspostavljen Odjel za istraživanja i znanost.

Preporuke:

Poticati stvaranje znanstveno – istraživačkih skupina.

Pokušati uskladiti nastavno opterećenje i istraživački rad.

Poticati mlade nastavnike i studente na uključivanje u natječeaje nacionalnih i međunarodnih zaklada, čime bi se povećala sredstva za znanstvena i stručna istraživanja.

Obratiti pozornost na znanstvenu metodologiju i literaturu u nastavnom programu.

6. Međunarodne aktivnosti

Međunarodna je suradnja ostvarena sa srodnim školama u Mostaru, Sarajevu, Mariboru i Ljubljani. Proteklih su godina organizirani posjeti visokoškolskih nastavnika iz Velike Britanije. Nastavnici su Zdravstvenoga veleučilišta bili uključni u nekoliko radionica i tečajeva međunarodnih udruga.

Iz samoanalize je vidljivo da je nekoliko studenata iz Velike Britanije i SAD –a boravilo u kraćim studijskim posjetama na Zdravstvenom veleučilištu.

Preporuke:

Zdravstveno veleučilište treba nastaviti pozitivnim trendom slanja svojih nastavnika na usavršavanje i boravak u inozemnim institucijama.

Treba poticati i međunarodnu razmjenu studenata svih stručnih studija i uključivanje u programe EU koji podržavaju razmjenu studenata i nastavnika primjerice u Erasmus program.

Uspostaviti ured za međunarodnu suradnju.

7. Prostor i oprema

Zdravstveno veleučilište obavlja svoju djelatnost u više dislociranih prostora. Kao vlastiti se, odnosno iznajmljeni prostor spominju dvije zgrade veličine 3339 m². Za nastavu se koristi 35 predavaonica od kojih je samo 9 smješteno u zgradi veleučilišta. U nastavi se koriste 32 laboratorija od kojih je Stručno povjerenstvo vidjelo jedan kabinet koji predstavlja kabinet vještina koji se koristi za stručni studij sestrinstva te jedan kabinet za stručni studij fizioterapije i jedan kabinet za stručni studij radne terapije.

Laboratoriji su smješteni po kliničkim bolnicama, na Medicinskom fakultetu u Zagrebu te na adresi Ksaver 209. Nastavne su baze za praktičnu nastavu raspoređene u različitim ustanovama i ima ih više od 50. Predavaonice se u Mlinarskoj i Ksaveru mogu koristiti oko 8 sati dnevno, a ostale se predavaonice koriste 2 do 4 sata tjedno. Iskazana je zauzetost laboratorija i nastavnih baza manja od osam sati dnevno što je vrlo diskutabilno obzirom na broj upisanih studenata.

Nastavni su prostori u dvije zgrade (Mlinarska i Ksaver) zadovoljavajuće opremljeni nastavnim pomagalicama i uređajima te pružaju dobre uvjete za realizaciju programa.

Zdravstveno veleučilište raspolaže informatičkom učionicom s 20 radnih mjesta što je nedostatan za velik broj studenata koji se školuju na Zdravstvenom veleučilištu.

Knjižnica je Zdravstvenoga veleučilišta umrežena i nalazi se u prostoru od 33 m². U njoj se nalazi 1562 naslova knjiga te četiri strana i osam domaćih časopisa. Obzirom na broj korisnika smatramo da je prostor nedostatan iako uprava ističe da studenti mogu koristiti Sveučilišnu knjižnicu i knjižnice KBC - a Rebro i Klinike za ženske bolesti i porode. Radno vrijeme knjižnice nije odgovarajuće. Osim toga stječe se dojam da nema ni dovoljno udžbenika koje bi studenti mogli koristiti. Nedostatak se prostora očituje i u premalenom i neodgovarajućem prostoru za učenje koji je postavljen u predvorju zgrada u Mlinarskoj i Ksaveru i čini ga 50-tak radnih mjesta.

Studentska je, kao i informatička služba dobro ustrojena, dobro radi i za sada zadovoljava potrebe i studenata i nastavnika Zdravstvenoga veleučilišta.

Preporuke:

Intenzivirati aktivnosti na započinjanju izgradnje nove zgrade kako bi se centralizirale nastavne i znanstvene djelatnosti.

Izgraditi sustav virtualne knjižnice (e-časopisi, e-knjige).

8. Praćenje kvalitete studiranja

Osiguravanje je kvalitete i upravljanje njom način poboljšavanja obrazovanja i zahtijeva dobro organiziran sustav prikupljanja podataka i njihove analize.

Zdravstveno veleučilište je osnovalo Povjerenstvo za praćenje kvalitete nastave koje u ima četiri člana, a predsjednik Povjerenstva je prodekan za kontrolu kvalitete.

Zdravstveno veleučilište provodi dvije različite ankete: anketu Sveučilišta u Zagrebu zbog usporedbe s drugim visokim učilištima te vlastitu anketu.

Preporuke:

U Povjerenstvo za kvalitetu uključiti predstavnika studenata.

Povjerenstvo bi moglo uspostaviti strukturirani sustav za upravljanje kvalitetom.

Potrebno je koristiti Demingov PDCA model.

9. Novčana sredstva

Predloženi podaci pokazuju kako Zdravstveno veleučilište u Zagrebu iz proračunskih sredstava ostvaruje oko 50% prihoda, a ostatak ostvaruje vlastitom djelatnošću (školarine, upisnina,). U tablicama samoanalize nisu odvojene školarine stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija (redovnih i izvanrednih), tako da nismo mogli saznati visine školarina za pojedine studijske programe niti broj studenata koji pohađaju određeni studijski program. Iz tablica nismo mogli saznati ni jesu li plaće vanjskih suradnika uvrštene u intelektualne usluge ili u plaće zaposlenih.

Iz financijskoga se izvješća vidi kako Zdravstveno veleučilište nema poteškoća s financijskom održivošću te da veliko zanimanje studenata za zdravstvene studije i dalje osigurava financijsku stabilnost.

Preporuke:

Napraviti čitljiv i jasan financijski plan za sljedeće razdoblje, uzimajući u obzir kvalitetan okvir (prioritete) visokoga učilišta.

ZAVRŠNA OCJENA I PREPORUKA POVJERENSTVA NACIONALNOM VIJEĆU ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Na temelju proučene samoanalize i podataka iz tablica i posjeta Zdravstvenom veleučilištu, Stručno povjerenstvo potvrđuje kako spomenuto veleučilište u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava većinu, postupkom vrednovanja predviđenih uvjeta i standarda u obrazovnoj i znanstvenoj djelatnosti. U izvješću smo dali i nekoliko prijedloga koji bi pomogli u poboljšavanju kvalitete.

Na temelju analize predloženih podataka o nastavnoj aktivnosti i studijskim programima, opterećenju nastavnika, prostornim sredstvima i osoblju Zdravstvenoga veleučilišta, Stručno povjerenstvo predlaže sljedeće:

1. Zdravstveno veleučilište u Zagrebu treba razraditi strategiju budućega strukturnog i pedagoškog razvoja, odnosno odrediti svoje prioritete.
2. Razvoj bi studijskih programa trebao biti u skladu s potrebama dionika.
3. Zdravstveno bi veleučilište trebalo broj svojih studijskih programa i upisne kvote prilagoditi svojim nastavnim kapacitetima i potrebama tržišta.
4. Ostvarenu međunarodnu suradnju treba unaprijediti; u razvoj istraživačkih potencijala treba uložiti dodatne napore.
5. Pedagoško bi i stručno usavršavanje nastavnika i njihovo napredovanje trebalo poticati u cilju daljnjega praćenja i implementacije suvremenih metoda učenja i podučavanja te istraživačkih programa. O svemu bi tome Zdravstveno veleučilište trebalo izraditi jasan plan.
6. Poželjno je osnivanje Povjerenstva za nadzor i poboljšavanje kvalitete nastave.

Nadamo se da će navedene kritičke primjedbe i preporuke te konačne preporuke pomoći Zdravstvenom veleučilištu u izradi nove strategije razvoja i nastojanju da postigne visoku i kvalitetnu razinu nastavnoga kadra.

Stručno povjerenstvo za vrednovanje preporučuje Nacionalnom vijeću za visoko obrazovanje izdavanje dopusnice za rad Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu.

Članovi Povjerenstva:

Prof.dr.sc.Daniela Malnar

Prof.dr.sc.Radivoje Radić

Prof.dr.sc.Hans Günther Sonntag

Prof.dr.sc.Andre Govaert

Mihael Vlaović